

ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

MATERIAŁ DO WYKŁADU Z DNIA 27 MAJA 2020 R.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

Nowe zarządzanie publiczne (*New Public Management* - NPM) jest to rynkowo-menedżerski model zarządzania ukształtowany na podobieństwo modelu zarządzania sektorem prywatnym.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- Składa się z siedmiu głównych elementów:
- **1. Wprowadzenie profesjonalnego (menedżerskiego) zarządzania w sektorze publicznym.**
- Wprowadzenie profesjonalnego zarządzania wymaga stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających menedżerom organizacji publicznych zarządzanie nimi. W tym celu konieczne jest przekazanie im niezbędnych uprawnień, w ramach których będą mieli swobodę podejmowania decyzji. Staną się wówczas rzeczywiście odpowiedzialni za wyniki osiągnięte przez organizację publiczną. Odpowiedzialność wymaga jasnego podziału zadań.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **2. Jasno określone standardy i mierniki działalności.**
- Jasne określenie standardów i mierników ma na celu kontrolę postępu organizacji publicznej w realizacji jej celów. Organizacja musi więc opracować odpowiednie mierniki oceny efektów swojego działania. Dotyczy to efektów działania całej organizacji, pracowników, zespołów.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **3. Większy nacisk na kontrolę wyników działalności.**
- Większy nacisk na kontrolę wyników działalności wymaga zmiany zasad finansowania, rekrutacji pracowników, wprowadzenia skuteczniejszych metod planowania długookresowego i zarządzania strategicznego. Tradycyjne budżetowanie jest zastępowane budżetowaniem programowym, pracownicy są zatrudniani na kontrakty do wykonywania określonych zadań.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **4. Nastawienie na dezagregację jednostek sektora publicznego.**
- Nastawienie na dezagregację dużych organizacji publicznych oznacza ich podział na mniejsze jednostki organizacyjne, zgrupowane według rodzajów usług lub funkcji, oddzielnie finansowane i współpracujące ze sobą na zasadach komercyjnych.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **5. Wprowadzenie konkurencji do sektora publicznego.**
- Wprowadzenie konkurencji wymaga przetargów publicznych, kontraktowania usług, tworzenia rynków wewnętrznych. Konkurencja jest uważana za czynnik obniżki kosztów i poprawy jakości usług publicznych.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **6. Nacisk na wykorzystanie w sektorze publicznym metod i technik zarządzania stosowanych w sektorze prywatnym.**
- Nacisk na wykorzystanie metod i technik zarządzania sprawdzonych w sektorze prywatnym zmierza do wprowadzenia bardziej elastycznych metod działania organizacji publicznych, zatrudniania pracowników, wynagradzania, budżetowania. Chodzi o stworzenie odpowiedniego systemu bodźców motywujących pracowników do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **7. Nacisk na większą dyscyplinę i oszczędność wykorzystania zasobów.**
- Presja dotyczy obniżenia kosztów bezpośrednich, pośrednich, zwiększenia dyscypliny pracy i ograniczenia żądań związków zawodowych.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

Głównym celem NPM jest poprawa gospodarności, efektywności i skuteczności sektora publicznego oraz poprawa jakości świadczonych przez niego usług.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- **Instrumenty nowego zarządzania publicznego:**
- 1. Prywatyzacja przedsiębiorstw publicznych.
- Celem prywatyzacji ma być reforma zarządzania nimi, uwolnienie inwestycji tych przedsiębiorstw spod publicznej kontroli, zwiększenie dochodów budżetu państwa.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- 2. Kontraktowanie usług na podstawie przetargów.
- Stymuluje się w ten sposób konkurencję poprzez tworzenie rynku otwartego dla producentów publicznych i prywatnych, np. wywóz odpadów, sprzątnięcie i dostawa posiłków w szpitalach, zarządzanie nieruchomościami publicznymi.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- 3. Tworzenie rynków wewnętrznych.
- W usługach publicznych, które nie mogą być wykonywane przez sektor prywatny zostały stworzone rynki wewnętrzne. Polegają one na wyodrębnieniu różnych wykonawców publicznych i stworzeniu systemu finansowego nagradzającego gospodarność, skuteczność i efektywność. Konkurencja jest stymulowana wewnątrz sektora publicznego np. w ochronie zdrowia szpitale konkurują o pozyskanie kontraktów na świadczenie usług medycznych, w edukacji szkoły konkurują o uczniów.

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- 4. Tworzenie agencji.
- Te funkcje wykonawcze, które nie mogły być poddane procedurze przetargowej i nie było możliwe utworzenie rynków wewnętrznych zostały przekazane do realizacji agencjom realizującym określone zadania. (Tendencja likwidacji agencji.)

NEW PUBLIC MANAGEMENT

- 5. Opłaty za usługi.
- Usługi bezpłatne, częściowo odpłatne – zwolnienia, odpłatne. Wprowadzono opłaty za niektóre wcześniej bezpłatne usługi, w przypadku których korzystający mają możliwość wyboru, np. przejazd autostradami, mostami.

ŹRÓDŁA

- Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym, red. A. Zalewski, Warszawa 2007
- M. Zawicki, Nowe zarządzanie publiczne, Warszawa 2011